
THE SHOES

FERDINANDO

VIR GILLETTE, CALCEI

THE FAMILY · 02

QUID INTEREST?

Erat dies 10 Novembris 1984, hora 9.30. Pater meus ostium cubiculi mei aperuit, lucem intromisit et dixit: «Nando, Carabinarii ad ianuam sunt et te quaerunt. Quid, in malam crucem, fecisti?»

«Pater», inquam, «num me ludis? Sine me dormire. Hodie mane sero domum redii. Melania me heri confecit.»

«Quae, in malam crucem, est Melania? Tolle culum tuum, lava faciem, vestire et huc veni. Cum eis loquere et cognosce quid velint.» «Bene, venio.»

Posca, optio Carabinariorum, et Patanè, suboptio, tesseram meam inspexerunt ac deinde mihi dixerunt: «Nisi die 17 Novembris Casertae ad Scholam Copiarum Loricatarum “Ferrari Orsi” te sistes ut officio militiae satisfacias, Procuratio Publica Militaris cras prima luce mandatum comprehensionis edet. Veniemus, te capiemus et in carcerem ducemus.»

Eos aspexi et dixi: «Visne cafaeum? Modo experrectus sum. Statim redibo et alteram partem huius pelliculae mihi narrabitis. Lepidi estis, fateor.»

Pater meus militibus significavit me mente captum esse, et illi substituerunt. Cum e culina redii, rogavi num chartam dilectus accipere debuisssem. Apocham habebant a matre mea subscriptam, quae illo ipso momento in officio laborabat.

Nulla alio momento amisso, veniam erroris petivi et eis promisi me illo die adfuturum esse, paratum ad ea vestimenta induenda quae per duodecim menses geruntur, donec ut lac concretum exspirent.

Me paravi. Nocte qua profectus sum, pater meus brachio agitato mihi valedixit. Cum eum rogavi ut paucis meis liris aliquid adderet — quantum hodie decem euronummi valent — dixit: «Fac ut durent. 60.000 litarum in mensem accipies. Hoc solum habebis unde vivas.»

Mater mea dormire simulavit nec respondit. Hora 23.45 amicus meus Oreste domum meam venit curru Fiat 850 patris sui — pater eius in viis ferreis laborabat — et me ad stationem vexit. Tunc mores parentum meorum non intellegebam. Quod faciebant mihi solitum videbatur. Illa fuit prima mea vera lectio.

Neapolim postridie hora 6.10 perveni, deinde tramine Casertam ivi. In statione viam ad castra quaesivi et alias triginta minutas pedibus ad portam ambulavi. Praefecto custodiae me obtuli, qui dixit: «Alius serus, dilectus 9/84.» In novam domum intrabam. Post annum eam relicturus eram.

Statim me ad rem castrensem miserunt. Mihi dederunt sarcinam, duo paria caligarum — unum humile, alterum altum —, balteum, tibialia lanea, duas patellas castrenses, poculum, lagunculam, capsam ferream medicamentorum, calceos gymnicos, vestem versicolorem, galerum, vestem sollemnem, fezium in castris gerendum, duo paria subligarium quae e primo bello mundano recta prodire videbantur, et duas subuculas laneas manicis longis. Risi, nondum intellegens quantopere illae subuculae vitam mihi servaturae essent.

Mihi videbatur in pellicula esse. Sibilans exii, et praefectus quidam obviam veniens me retinuit et duos dies poenae mihi imposuit, quod eum non salutaveram. Fatum statuit ut per duodequingenta horas in lecto meo containerer, neminem videns.

Duobus continuis diebus mane latrinarum munus mihi obtigit: sellas purgare postquam 280 viri cacaverant — nec omnes intus ferire potuerant. Non fastidiebam. Hoc quoque militia erat. Videre et discere debebam non omnes eiusdem coloris stercus facere, neque id tantum propter cibum.

Post hebdomadam commilito quidam e regione prope oppidum meum natale me visit. Nomen ei erat Franco Nicolò, dilectus 5/84. In vita civili venditor erat notae mercatoriae calceorum toto orbe celeberrimae. Mihi favit. Post quadraginta dies commeatum duodequingenta horarum mihi impetravit, et una curru eius domum volavimus. Octo horae in via, sed operae pretium.

Domi mater mea me rogavit num aufugissem. Expectaverat se multo diutius a me liberam fore. Media nocte dominica Franco me sustulit et iter retro incepimus.

Dum conscendo, iussit me inter crura tenere lagoenam vini quinque litrorum. Optioni suo destinata erat — ut eius gratiam retineret. Sed cum ad castra pervenimus, ebrii eramus. Statim nos aegrotos per duos dies professi sumus.

Deinde praefectus quidam Franco palam minatus est. Franco respondit: «Simul ac extra castra pedem posuerimus, te glande transfigam.» Praefectus eum comprehendi et iudicio militari tradi iussit. Sexaginta dies carceris militaris accepit.

Eum ibi numquam iterum vidi, quod alio translatus sum. Sed cum illud tempus exactum est, saepe prope officium convenimus et una

cenavimus, vinum optionis recordantes.

Tabernas calceorum aperuerat ubi emptores sibi ipsi ministrabant, et negotia bene procedebant. Quotiens aliquid emendi causa veniebam, regie excipiebar — deminutio super deminutionem. Sed solus ego sciebam eum meliorem venditorem esse quam me. Numquam verbum dixi. Iam VIR GILLETTE eram.

CENTRUM INSTITUTIONIS TIRONUM

Institutio coepit: sclopetum demontare et iterum componere, deinde alterum, deinde pistolium. Ea purgare. Itinera, cursus, intermissiones, mensa castrensis, munera necessaria circa castra, mensa gregariorum, mensa suboptionum, mensa praefectorum.

Erat Natalis Domini, hora nona noctis, gelu ingens. Illae subuculae laneae salutem attulerunt, praesertim cum prima custodiae munera inivimus. Deinde nos praemio affecerunt quindecim diebus custodiae apud armamentarium pulveris. Lavari erat species inanis. Intra subligaria iam parasitum a sordibus discernere non poterat, nec naevum a pediculo.

Frigus insanum erat: minus triginta gradus. Mingere fieri non poterat — urina congelabat, et ambulabas cum stiria urinae mentulae adhaerente. Hahahae.

Et si vel de somno cogitavisses, poenam et carcerem periclitatus esses. Difficultas non erat quo iremus: ibi ipsi custodiam agebamus, inter captivos et officinas munitionum.

Quodam vespere otioso aliquantum a mensa praefectorum aberam. Spectabam mulieres pulchras et unguentatas advenientes ad saltationem cum praefectis suis, qui venustatem et potentiam spirabant. Et intellegere coepi quantam difficultatem pater meus duos et viginti annos natus subire debuisset, postquam militiam

centurio equitatus loricati reliquerat. CURRUS LORICATI. Ii ipsi quos ego agere debebam, nisi quod in nullum eorum ingredi poteram.

Sed quodam post meridiem praefectus cohortis meae me ad munus extra castra vocavit. Mulierem curru Neapolim comitari debebam. Nemo mihi dixit quae esset. Postea cognovi: filia erat imperatoris qui castris praeerat.

Electio in me ceciderat, nec quisquam mihi dicere poterat cur. Miles eram; erant legationes publicae, praeter stipendium solutae. Sed pecunia non erat tota res.

Nomen ei erat Carla. Duodequadraginta annos nata, numquam nupta, numquam sponsa. Pulchram dicere parum est — procax et lasciva, ut levissime dicam.

Fuit primum meum fas-cinus, nec omnino malum. Audivi eam me iterum quaesivisse, sed tum iam in cohortem athletarum exercitus translatus eram. Rugbiam ludebam, et postea in turmam nationalem militarem electus sum.

CALCEI

Calcei res sunt de quibus raro serio cogitamus, quamquam corpori et animo plurimum referunt. Illis temporibus etiam magis referebat ut e corio facti essent — sola materia quae pedes siccos et totum corpus in opere servabat.

Numquam multos calceos consumpsi. Paucissimos habui, et semper eos quos habebam reficere conatus sum. Usus mihi curae erat, non species. Quemlibet calce in culum ferire potes quibuslibet calceis, nec quisquam videt num signum artificis praeclari ferant.

Hodie uxor mea me rogat ut apud tabernam calceorum consistam ubi emptores sibi ipsi ministrant. Memini illam tabernam olim Franco commilitonis mei fuisse, et intramus.

Quadraginta anni praeterierunt. Eadem adhuc est — eadem dispositio. Dum uxor mea calceos eligit, capsas mihi tenendas tradit antequam ad scamna se conferat ut eos experiatur.

Interea mulier quaedam rogat ubi sit pars muliebris, et viam monstro. Vir quidam rogat num certus calceus mensura 41 exstet, et ei dico eam mensuram exhaustam esse. Duae mulieres calceos experientes sententiam meam rogant, et eis dico eas in illis calceis mirifice videri.

Uxor mea nihil animadvertit. Per viginti minutas, ne sentiens quidem, minister tabernae factus sum. Omnes ad me veniunt. Viris frigide et male respondeo, mulieres autem omnem meam admirationem pro sua electione accipiunt.

Mensa pecuniaria completur et paene collabitur. Dominus intellegere non potest quid accadat. Calceos solvimus et exitum petimus, sed prius rogo num Franco noverit. «Novi», inquit, «pater meus est.» «Tum ei salutem a me dic.»

Dum exeimus, mulieres me digito monstrant et manu salutant. Uxor mea adhuc nihil animadvertit.

Difficultas oritur circiter duabus horis post, cum filia mea ad tabernam calceorum redire vult. Ibi filius domini me seorsum ducit et dicit: «Domine Frega, ad mensam pecuniariam nihil dixi. Nolui emptores audire et tumultum facere. Pater gravissimum casum anno 2021 passus est, et anno 2023 nos reliquit.»

Vere doleo. Filio eius rem narro quam cum patre eius vixi, et ille me arte amplectitur, lacrimis in oculis.

Filia mea calceos suos emit, solvit, et abimus. Dum valedicit, filius clamat: «Veni ad me. Venditoribus tui similibus egeo, qui gratis laborent.» Et ego dico: «Num libros meos demisisti?»

Subridet. Et vita pergit.

Ferdinando